DOMSTOLENS DOM
AF 21. FEBRUAR 1979 [1]

Hans-Markus Stölting mod Hauptzollamt Hamburg-Jonas (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Finanzgericht Hamburg)

Sag 138/78

Sammendrag

1. *Landbrug — fælles markedsordning — mælk og mejeriprodukter — medansvarsafgift — lovlighed*
   (Rådets forordning nr. 1079/77)

2. *Landbrug — fælles landbrugspolitik — »grønne« omregningskurser — system — lovlighed*
   (Rådets forordning nr. 878/77)

1. Gyldigheden af Rådets forordning nr. 1079/77 om en medansvarsafgift i sektoren for mælk kan ikke drages i tvivl i det omfang, nævnte afgift på grund af det konstaterede overskud skal begrænse produktionen og således bidrager til at virkeliggøre det formål, at markederne skal stabiliseres, og i det omfang afgiftens størrelse heller ikke er uforholdsmæssig høj i forhold til de omstændigheder, der har ført til dens indførelse.
2. Selv om anvendelsen af de »grønne« omregningskurser ved visse forretninger i givet fald kan medføre fordele eller ulemper, der kan fremstå som forskelsbehandling, tjener anvendelsen af disse vekselkurser dog ikke mindre i almindelighed til at afhjælpe valutasituationer, der uden en foranstaltning som forordning nr. 878/77 ville medføre langt alvorligere, åbenlyse og generelle former for forskelsbehandling. Indførelsen af ordningen med »grønne« omregningskurser er således, selv om den ikke er uden ulemper, berettiget på grund af forbudet mod forskelsbehandling og kravene til en fælles landbrugspolitik.

I sag 138/78

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Finanzgericht Hamburg er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

1 — Processprog: Tysk.

HANS-MARKUS STÖLTING, Tankenrader Berg,

og

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-JONAS,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende gyldigheden af Rådets forordning nr. 1079/77 af 17. maj 1977 (EFT L 131, s. 6) og Kommissionens forordning nr. 1822/77 af 5. august 1977 (EFT L 203, s. 1) om en medansvarsafgift i sektoren for mælk, og vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 40, stk. 3,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: formanden for første afdeling, fungerende præsident J. Mertens de Wilmars, afdelingsformanden Mackenzie Stuart, dommerne A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe og G. Bosco,

generaladvokat: H. Mayras
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerens forløb og de indlæg, der er afgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

De relevante forordninger

Rådet indførte ved forordning nr. 1079/77 af 17. maj 1977 (EFT L 131, s. 6) en medansvarsafgift for mælk og mejeriprodukter. Forordningen blev udstedt under hensyn til strukturbestemte overskud, som skyldtes »uligevægt mellem udbud og efterspørgsel« og (anden betragtning):

»for gradvis at genoprette et bedre forhold mellem produktion og behov på markedet og for at mindske de store byrder og navnlig de betydelige overskud, som den nuværende situation medfører for Fællesskabet, bør der oprettes en mere direkte forbindelse

mellem produktionen og mulighederne for afsætning af mejeriprodukter; med henblik herpå er det nødvendigt under hensyn til de betydelige offentlige interesser, der er involveret, for en flerårig periode at indføre en medansvarsafgift, som på ensartet måde pålægges de samlede mælkemængder, der leveres til mejerierne, og visse former for salg af mejeriprodukter fra landbrugsbedriften.«

Artikel 1 bestemmer:

»1. I perioden fra den 16. september 1977 og indtil udgangen af mejeriåret 1979/1980 skal en medansvarsafgift erlægges af enhver mælkeproducent for de mængder af mælk, som leveres til en virksomhed, der behandler eller forarbejder mælken, og med hensyn til de i artikel 3, stk. 2, anførte tilfælde for de mængder af mælk, der sælges af producenten i form af andre mejeriprodukter.

2. Afgiften opkræves dog ikke i de bjergområder, der er bestemt i henhold til artikel 3, stk. 3, i direktiv 75/268/EØF.«

Provenuet fra afgiften skal finansiere de i artikel 4 nævnte foranstaltninger til stabilisering af markederne for mejeriprodukter.

Ved forordning nr. 1822/77 af 5. august 1977 (EFT L 203, s. 1) har Kommissionen udstedt gennemførelsesbestemmelser for opkrævning af afgiften.

Faktiske omstændigheder

I september 1977 leverede sagsøger i hovedsagen 4 204 kg sødmælk til mejeriet Hansa-Milch Ostholstein-Lübeck e.G. (køber). Køberen har for denne mængde tilbageholdt medansvarsafgiften for mælk — 37,31 DM — og har overført dette beløb til sagsøgte.

Den 23. december 1977 indgav sagsøger administrativ klage mod denne opkrævning af medansvarsafgiften. Ved afgørelse af 23. februar 1978 afviste sagsøgte klagen.

Den 16. marts 1978 har sagsøger anlagt sag ved Finanzgericht Hamburg. Denne ret har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

1. Er Rådets forordning (EØF) nr. 1079/77 af 17. maj 1977 og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1822/77 af 5. august 1977 om en medansvarsafgift hjemmel for udstedelsen af disse forordninger?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende: er opkrævningen af medansvarsafgiften hos mælkeproducenterne i strid med forbudet mod forskelsbehandling i EØF-traktatens artikel 40, stk. 3, fordi afgiftssatsen er fastsat i regningsenheder og omregningen af de i regningsenheder udtrykte afgiftssatser til national valuta på grundlag af de såkaldte grønne omregningskurser — i det foreliggende tilfælde Rådets forordning (EØF) nr. 878/77 af 26. april 1977 — kan medføre ulige byrder alt efter medlemsstaternes faktiske valutasituation?

3. Hvilke følger har det for anvendelsen af disse forordninger, såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende?

Selv om Finanzgericht ikke nærer tvivl om de pågældende forordningers gyldighed, har retten alligevel forelagt gyldighedsspørgsmålet for Domstolen,

idet den finder, at den tvivl vedrørende medansvarsafgiftens gyldighed, som synes at opstå overalt i Forbundsrepublikken Tyskland, bør løses så hurtigt som muligt gennem en præjudiciel afgørelse i henhold til EØF-traktatens artikel 177.

Med hensyn til det andet spørgsmål mener Finanzgericht, at anvendelsen af »grønne« omregningskurser efter forordning nr. 878/77 på medansvarsafgiften, uden anvendelse af monetære udligningsbeløb eller monetære udligningskoefficienter, eventuelt kan medføre forskellige byrder i medlemsstaterne. Der er i det foreliggende tilfælde ikke tale om handelsordninger, men valutaproblemet opstår i en anden form, nemlig som princippet om lige fordeling af byrderne.

Spørgsmålet er, om en højere afgift, alt efter medlemsstaternes faktiske valutasituationer, der rammer mælkeproducenterne i medlemsstater med stærk valuta, i forhold til den afgift, der rammer mælkeproducenterne i medlemsstater med svag valuta, er lovlig, fordi de forskellige afgifter muligvis udlignes af begunstigende foranstaltninger med modsat virkning — også selv om dette sker på andre forarbejdningstrin.

Forelæggelseskendelsen af 2. juni 1978 blev registreret på Domstolens justitskontor den 14. juni 1978.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF—Domstolen har Stölting, repræsenteret af advokat Walter Bergmann, Lübeck, den tyske regering, repræsenteret af Martin Seidel som befuldmægtiget, Rådet for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af Berhard Schloh, konsulent i Rådets juridiske tjeneste, og Kommmissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske konsulent Peter Gilsdorf, bistået af Bjarne Hoff-Nielsen, medlem af Kommissionens juridiske tjeneste, afgivet skriftlige indlæg.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

1) Vedrørende det første spørgsmål

Stölting gør gældende, at Rådets forordning nr. 1079/77 af 17. maj 1977, og Kommissionens forordning nr. 1822/77 af 5. august 1977 mangler retligt grundlag i den form, hvori de er vedtaget.

Den pågældende afgift kan kun indføres i henhold til EØF-traktatens artikel 201.

I modsætning til afgifter af skattemæssig art kan denne afgift ikke betragtes som en markedsstyrende foranstaltning, der som sådan er tilladt efter EØF-traktatens artikel 43. Det ville kun forholde sig modsat, dersom hele foranstaltningen — gennemførelse og iværksættelse af medansvarsafgiften — var blevet vedtaget som markedsstyrende foranstaltning inden for rammerne af en forordning.

Der er intet foreskrevet om anvendelsen af indtægterne fra medansvarsafgiften for mælk, således at de samlede indtægter vil kunne anvendes inden for et hvilket som helst område, ligesom en almindelig skattemæssig afgift, uden at forordningsbestemmelser obligatorisk er til hinder herfor. Kommissionen deler denne opfattelse (jf. besvarelsen af det skriftlige spørgsmål nr. 752/77 fra hr. Klinker, EFT C 52, 1978, s. 18).

Den *tyske regering* anfører, at Fællesskabets foranstaltninger er dækket af EØF-traktatens artikel 43, når de tjener til at forfølge et af de — navnlig i traktatens artikel 39 opregnede — landbrugspolitiske formål, og iværksættes ved et af de hertil, navnlig i traktatens artikel 40, foreskrevne midler.

De pågældende foranstaltninger, som har til formål at stabilisere mælkemarkedet, opfylder disse betingelser. Ved bedømmelsen af deres virkninger må der tages hensyn til såvel deres direkte økonomiske konsekvenser som deres psykologiske betydning, der er egnet til at påvirke uligevægten mellem produktion og efterspørgsel.

Afgiftsordningen er også en lovlig foranstaltning efter EØF-traktatens landbrugsregler. Ifølge EØF-traktatens artikel 40, stk. 3, kan fællesskabslovgiver, efter den tyske regerings opfattelse, vedtage alle foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af artikel 39; fællesskabslovgivers kompetence er ikke begrænset til afgifter og eksportrestitutioner, samt andre særlige foranstaltninger, der er foreskrevet i bestemte forordninger.

Medansvarsafgiften udgør en integrerende del af den fælles markedsordning for mælk. Som produktionsafgift ligger den inden for rammerne af de »udstrakte valgmuligheder med hensyn til udviklings- og interventionsforanstaltninger«, inden for hvilke den fælles landbrugspolitik fastlægges efter EØF-traktatens artikel 39 (dom af 5. 7. 1977 i sag 114/76, Sml. 1977, s. 1211 ff, jf. s. 1220).

Den tyske regering foreslår, at det første spørgsmål besvares således:

»Rådets forordning (EØF) nr. 1079/77 af 17. maj 1977 og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1822/77 af 5. august 1977 om en medansvarsafgift for mælk er ikke ugyldig, fordi EØF-traktaten ikke indeholder hjemmel for udstedelsen af disse forordninger«.

Rådet giver først en redegørelse for forhistorien for medansvarsafgiften.

Rådet finder med hensyn til retsgrundlaget, at EØF-traktatens artikel 43 indeholder tilstrækkelig hjemmel for forordning nr. 1079/77, eftersom den pågældende foranstaltning har til formål at stabilisere markederne (traktatens artikel 39, stk. 1, litra c)). Rådet henviser til Domstolens dom af 13. december 1967 (sag 17/67, Neumann, Sml. 1965-1968, s. 433), hvori Domstolen fastslog, at afgiften »må ... anses for en afgift til regulering af udenrigshandelen, som er knyttet til en fælles prispolitik, uanset hvilke lighedspunkter den har med en skat eller en told«.

Rådet og Kommissionen blev ustandselig beskyldt for at træffe landbrugspolitiske foranstaltninger, som i for høj grad kun vedrører markeder og priser, og som ikke har tilstrækkelig indvirkning på landbrugsstrukturerne. En gennemgang af betragtningerne til forordning nr. 1079/77 viser, at der her er tale om en langsigtet og delvis strukturmæssig foranstaltning.

Medansvarsafgiften påvirker producenterne økonomisk og psykologisk på en sådan måde, at den kan bremse mælkeproduktionen. Rådet mener ikke, at det samme mål kunne være nået ved en nedsættelse eller mindre stærk forhøjelse af indikativprisen for mælk. Der er for opkrævningen af medansvarsafgiften

foreskrevet undtagelser, som ellers ville have været umulige.

Kommissionen anfører, at den ved forordningerne nr. 1079/77 og nr. 1822/77 foreskrevne medansvarsafgift overskrider rammerne for EØF-traktatens artikler 39 og 40.

Ved udformningen af de forskellige foranstaltninger til stabilisering af markederne er Rådets kompetence ikke begrænset til de »klassiske former« såsom opkøb gennem interventionsorganerne, støtteordninger, importafgifter og eksportrestitutioner. En ekstraordinær markedssituation vil kunne nødvendiggøre ekstraordinære foranstaltninger.

I modsætning til ordningen med obligatorisk opkøb af skummetmælkspulver efter forordning nr. 563/76 er medansvarsafgiften en langsigtet forebyggende foranstaltning, som rammer den sektor, der producerer overskuddene.

Det fremgår af dommen i (ovennævnte) sag 17/67, at de i EØF-traktatens artikel 40, stk. 3, foreskrevne foranstaltninger også kan omfatte et afgiftssystem, for så vidt som der herved tilsigtes en regulering af markedet med henblik på at forfølge formålene i artikel 39.

Den pågældende afgift er snævert forbundet med prispolitikken inden for mælkesektoren og regulerer det interne marked såvel med hensyn til produktion som salg. Kommisionen nævner som analogt tilfælde afgifterne på sukkerproduktionen.

Selv om ordningen med medansvarsafgift kan sammenlignes med en ordning med simple prisforanstaltninger, er ordningen i praksis det mest effektive og fleksible middel. Mens fastsættelsen af garanterede priser på et relativt lavere niveau kun indirekte påvirker produktionsomkostningerne, idet den kun rammer de produkter, der er omfattet af interventionen, rammer afgiften producenten direkte, eftersom den påhviler hele mælkeproduktionen.

Afgiften giver også mulighed for visse differentieringer og undtagelser eller en gradvis tilpasning i tidsmæssig henseende.

Selv om fællesskabsinstitutionerne af budgetmæssige hensyn har ønsket at undgå at skabe et retligt bindende bånd mellem afgiften og de særlige foranstaltninger, eksisterer dette bånd ikke desto mindre i praksis. Finansielt set er de særlige foranstaltningers omfang i praksis begrænset til provenuet fra afgiften.

2) Vedrørende det andet og tredje spørgsmål

Stölting henviser i denne forbindelse til de i forelæggelseskendelsen nævnte argumenter (se ovenfor under I).

Den *tyske regering* finder ikke, at beregningsmetoden for medansvarsafgiften er i uoverensstemmelse med forbudet mod forskelsbehandling i EØF-traktatens artikel 40, stk. 3. Denne bestemmelse forpligter fællesskabslovgiver til at anvende et rimeligt kriterium for beregningen af afgiften, dvs. et kriterium uden subjektivitet eller vilkårlighed.

Selv under hensyntagen til den almindelige situation for de forskellige vekselkurser er en forskelsbehandling af producenterne i medlemsstaterne udelukket. Hvis der i et land med en stærk valuta findes en »højere« afgift — fordi omregningen til national valuta af den i regningsenheden fastsatte indikativpris sker på grundlag af grønne omregnings-

kurser — findes der også en tilsvarende højere pris for mælk. For et land med en svag valuta modsvares den lavere mælkepris af en lavere afgift.

Det er ikke nødvendigt at besvare det tredje spørgsmål.

Rådet mener, at det andet spørgsmål bør besvares benægtende, og at det tredje spørgsmål derfor er uden genstand.

Alle interventionsforanstaltninger, som medansvarsafgiften udgør en integrerende del af, er omfattet af ordningen med de »grønne« omregningskurser. Denne ordning finder *i almindelighed* anvendelse på landbruget. Det ville udgøre en forskelsbehandling, hvis man anvendte et andet omregningssystem på medansvarsafgiften.

Kommissionen anfører, at det forskellige niveau for de garanterede priser, som skyldes anvendelsen af de »grønne« omregningskurser, efter forordning nr. 878/77 (EFT L 106, 1977, s. 27), overvæltes på producenternes indtægter i medlemsstaterne. Dette er navnlig tilfældet i sektorer som mælkesektoren, hvor markedsprisniveauet på grund af overskudssituationen i vidt omfang bestemmes af de garanterede priser.

Det ville i en sådan situation være økonomisk paradoksalt at lade producenterne i lande med stærk valuta nyde godt af fordelene ved den gunstige omregningskurs gennem garanterede priser, støtte og restitutioner, mens på den anden side dagskurserne lægges til grund ved fastsættelsen af det negative priselement, nemlig medansvarsafgiften. Dette gælder også, men med modsat fortegn, for producenterne i medlemsstater med svag valuta.

Kommissionen mener, at der i det foreliggende tilfælde foreligger lige behandling i materiel henseende. Den formelt lige behandling af forskellige sagsforhold er i materiel henseende en forskelsbehandling og må derfor anses for diskriminerende (sag 13/63, Sml. 1954—1964, s. 433).

Det tredje spørgsmål behøver derfor ikke at besvares.

III — Mundtlig forhandling

Sagsøger i hovedsagen, Rådet for De europæiske Fællesskaber og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 23. november 1978.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 25. januar 1979.

Præmisser

1 Ved kendelse af 2. juni 1978, indgået til Domstolen den 14. juni 1978, har Finanzgericht Hamburg i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt tre spørgsmål vedrørende gyldigheden af Rådets forordning nr. 1079/77 af 17. maj 1977 om medansvarsafgift og om foranstaltninger til udvidelse af markederne for mælk og mejeriprodukter (EFT L 131, s. 6), og af Kommissionens forordning nr. 1822/77 af 5. august 1977 om gennemførelsesbestemmelser for opkrævning af den medansvarsafgift, der er indført i sektoren for mælk og mejeriprodukter (EFT L 203, s. 1);

2 spørgsmålene er blevet rejst under en sag, hvor sagsøger i hovedsagen bestrider lovligheden af tilbageholdelsen af et beløb på 37,31 DM, der er foretaget i henhold til de nævnte forordninger, ved en leverance af mælk til et mejeri.

3 Der spørges ved det første spørgsmål, om forordningerne er ugyldige, fordi EØF-traktaten ikke indeholder hjemmel for udstedelsen;

forordning nr. 1079/77 er udstedt i henhold til traktatens artikel 43, men sagsøger i hovedsagen bestrider, at denne bestemmelse bemyndiger fællesskabsinstitutionerne til at opkræve en mælkeproduktionsafgift;

den nationale ret anfører i forelæggelseskendelsen, at den anser de omtvistede forordninger for gyldige, men at enhver tvivl i så henseende dog bør fjernes så hurtigt som muligt.

4 Traktatens artikel 43 skal fortolkes i lyset af artikel 39, som opregner formålene for den fælles landbrugspolitik, og artikel 40, som regulerer gennemførelsen af denne politik, idet den navnlig bestemmer, at der med henblik på at nå de i artikel 39 nævnte mål oprettes en fælles ordning af markederne for landbrugsvarer, og at denne fælles ordning kan omfatte alle foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i artikel 39 fastsatte mål;

som sådanne foranstaltninger nævner artikel 40, sk. 3, mere specielt »prisregulering, støtte til såvel produktion som afsætning af de forskellige varer, oplag-

rings- og udligningsordninger samt fælles ordninger til stabilisering af ind- eller udførsel«.

5 Betragtningerne til forordning nr. 1079/77 angiver de grunde, som har ført Rådet til at indføre den omtvistede afgift, således:

»Situationen på Fællesskabets marked for mejeriprodukter er præget af strukturbestemte overskud som følge af uligevægt mellem udbud og efterspørgsel, for så vidt angår [disse] produkter . . .;

for gradvis at genoprette et bedre forhold mellem produktion og behov på markedet og for at mindske de store byrder og navnlig de betydelige overskud, som den nuværende situation medfører for Fællesskabet, bør der oprettes en mere direkte forbindelse mellem produktionen og mulighederne for afsætning af mejeriprodukter; med henblik herpå er det nødvendigt under hensyn til de betydelige offentlige interesser, der er involveret, for en flerårig periode at indføre en medansvarsafgift, som på ensartet måde pålægges de samlede mælkemængder, der leveres til mejerierne, og visse former for salg af mejeriprodukter fra landbrugsbedriften;

. . .

i forbindelse med afgiften bør der fastsættes særlige foranstaltninger til fremme af udvidelsen af markederne og afsætningen af overskud på Fællesskabets marked og verdensmarkedet;

det kompleks af foranstaltninger, der fastsættes i denne forordning, skal regulere og stabilisere markedet for mejeriprodukter og således supplere det bestående interventionssystem; det bør derfor sikres, at afgifterne og de udgifter, der er forbundet med de særlige foranstaltninger, medregnes inden for rammerne af finansieringsordningen for den fælles landbrugspolitik«;

det fremgår heraf, at forordningen skal bidrage til at stabilisere de pågældende markeder og derfor falder inden for de rammer, der er draget ved artiklerne 39 og 40;

ved udstedelsen af denne forordning kunne Rådet derfor støtte sig på traktatens artikel 43.

6 Sagsøger i hovedsagen bestrider dog, at indførelsen af en medansvarsafgift bevirker en nedgang i mælkeproduktionen og dermed en stabilisering af markedet, idet opkrævningen af en sådan afgift ifølge sagsøger ikke fører til en formindskelse af produktionen og udbuddet, men tværtimod forøger dem;

dette bestrides af Rådet og Kommissionen, som har anført, at afgiften virker som en prisnedsættelse, men i modsætning til en sådan dog muliggør, at visse særligt beskyttelsesværdige produktionsgrene fritages for afgiftens anvendelse og virkninger.

7 Denne meningsforskel drejer sig mere specielt om formålstjenligheden og effektiviteten af den foranstaltning, der blev truffet ved de omtvistede forordninger;

dersom en foranstaltning klart er uegnet med henblik på det af den kompetente institution forfulgte formål, kan dens lovlighed anfægtes, men Rådet må imidlertid tilkendes en skønsfrihed på dette område, som modsvarer det politiske ansvar, som artikel 40 og 43 tillægger det;

da medansvarsafgiften på grund af det konstaterede overskud skal begrænse produktionen, bidrager den til at virkeliggøre det formål, at markederne skal stabiliseres;

afgiftens størrelse er efter det oplyste heller ikke uforholdsmæssig høj i forhold til de af Rådet påberåbte omstændigheder;

der bør derfor svares, at en gennemgang af det første spørgsmål intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordning nr. 1079/77.

8 Da forordning nr. 1822/77 utvivlsomt er en gennemførelsesforanstaltning til forordning nr. 1079/77, må samme konklusion af ovennævnte grunde også gælde for denne forordning.

9 Det andet spørgsmål er, om opkrævningen af medansvarsafgiften hos mælkeproducenterne er i strid med forbudet mod forskelsbehandling i EØF-traktatens artikel 40, stk. 3, fordi afgiftssatsen er fastsat i regningsenheder og omregningen af afgiftssatserne til national valuta på grundlag af de såkaldte »grønne« omregningskurser — ifølge Rådets forordning nr. 878/77 af 26. april 1977 om de vekselkurser, der skal anvendes inden for landbrugssek-

toren (EFT L 106, s. 27) — kan medføre ulige byrder alt efter medlemsstaternes faktiske valutasituation.

10 Forordning nr. 878/77 bestemmer, at de i forordningen fastsatte vekselkurser skal anvendes ved »forretninger, der gennemføres under anvendelse af retsakterne vedrørende den fælles landbrugspolitik«;

disse vekselkurser skal derfor altid anvendes, når det er nødvendigt at omregne de beløb til national valuta, der er udtrykt i regningsenheder og fastsat i bestemmelserne om orienteringspriser, interventionspriser og andre priser i en fælles markedsordning som den, der er indført for mælk og mejeriprodukter;

selv om anvendelsen af disse vekselkurser ved visse forretninger i givet fald kan medføre fordele eller ulemper, der kan fremstå som forskelsbehandling, tjener anvendelsen af disse vekselkurser dog ikke desto mindre i almindelighed til at afhjælpe valutasituationer, der uden en foranstaltning som forordning nr. 878/77 ville medføre langt alvorligere, åbenlyse og generelle former for forskelsbehandling;

indførelsen af ordningen med »grønne« omregningskurser er således, selv om den ikke er uden ulemper, berettiget p.g.a. forbudet mod forskelsbehandling og kravene til en fælles landbrugspolitik;

11 det ville under disse omstændigheder være diskriminerende at undtage medansvarsafgiften — hvis størrelse bestemmes af priserne for den pågældende mælk — fra anvendelsesområdet for forordning nr. 878/77, selv om selve denne prisdannelse netop påvirkes af de ovennævnte prisregler;

dersom forordning nr. 878/77 ikke anvendes, ville også artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 1079/77, som fastsætter mindste- og højestesatsen for afgiften efter »indikativprisen for mælk i det pågældende mejeriår«, blive virkningsløs;

gennemgangen af det andet spørgsmål har heller ikke frembragt noget, der kan rejse tvivl om gyldigheden af de pågældende forordninger.

12 Det er unødvendigt at undersøge det tredje spørgsmål, der kun er stillet for det tilfælde, at det andet spørgsmål skulle blive besvaret bekræftende.

13 Den nationale rets spørgsmål bør derfor besvares således, at gennemgangen heraf intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordningerne nr. 1079/77 og nr. 1822/77.

Vedrørende sagsomkostningerne

14 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, Rådet for De europæiske Fællesskaber og regeringen for Forbundsrepublikken Tyskland, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Finanzgericht Hamburg ved kendelse af 2. juni 1978, for ret:

Gennemgangen af de forelagte spørgsmål har intet frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordningerne nr. 1079/77 og nr. 1822/77.

Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner

Pescatore Sørensen O'Keeffe Bosco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. februar 1979.

For præsidenten

A. Van Houtte
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Formand for første afdeling